

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ

1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

2. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

Kazanım: İTA.8.2.3. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz eder.

İTA.8.2.4. Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrar.

1. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Mustafa Kemal Paşa İstanbul'a gelmişti. İtilaf Devletleri, gerçekleştirdikleri işgallerle ateşkesin ağır şartlarına dahi uymayacaklarını açıkça ortaya koymuşlardı. O günlerde ülkenin kurtuluşu için çeşitli çözüm önerileri ortaya atılmıştı. Bunlardan birincisi İngiltere veya Amerikan mandasını istemek, bir diğeri de bölgesel kurtuluş yollarını aramaktı. Bu çözüm önerilerini doğru bulmayan Mustafa Kemal, kurtuluşun halkın millî birlik ve beraberliğinin sağlanmasıyla elde edileceğine inanmaktaydı. İşgal kuvvetlerine karşı millî bağımsızlığın kazanılması için mücadele edilmesi gerektiğini düşünmekteydi.

Mustafa Kemal'in bu tutumunun Kuvâ-yı Millîye'nin oluşum sürecine etkilerini değerlendiriniz.

- * Mustafa Kemal'e göre manda ve himaye düşüncesi yani başka bir devlete bağımlı olarak yaşamak tam bağımsızlığa aykırı idi. Bu yüzden kabul edilemezdi.
- * Bölgesel kurtuluş yolları arama yani her bölgenin kendi başının çaresine bakma düşüncesi, ülke bütünlüğüne, ulusal kurtuluşa ve milli bağımsızlığa ters bir durumdu. Bu nedenle birlik ve beraberlik içinde hareket edilmesi gerekiyordu.
- * İşgallere karşı koymak için de halka dayanan ve vatansever insanlardan oluşan milli kuvvetlere ihtiyaç vardı.
- * Bağımsız yaşama ve işgallere karşı koyma düşüncesi, Kuvayı Milliye'nin oluşmasına büyük katkı sağlamıştır.

www.sosyalciniz.net

Kazanım: İTA.8.2.5. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz eder.

2. Mustafa Kemal'in Amasya Genelgesi metnini dönemin ünlü komutanlarına imzalatıp onaylatmasının amacını yazınız.

Mustafa Kemal'in, genelgeyi diğer komutanlara da onaylatmasının amacı; milli mücadeleyi kişisel ve bölgesel olmaktan çıkarmak ve halk üzerindeki etkisini artırmaktır.

Kazanım: İTA.8.2.6. Misakımillî'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisinin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendirir

3. Misak-ı Millî'nin "Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olan sınırlamalar (kapitülasyonlar) kaldırılacaktır." maddesini tam bağımsızlık ilkesi ile ilişkilendirerek açıklayınız.

Tam bağımsızlık, bir devletin siyasi, askeri ve ekonomik alanda hiçbir devlete bağımlı olmaması, kararlarını kendi milli çıkarları doğrultusunda almasıdır.

Osmanlı Devleti kapitülasyonlar ile Avrupalı devletlere ekonomik ayrıcalıklar (imtiyazlar) vermişti. Bu durum devletin ekonomik bağımsızlığına zarar veriyordu.

Misakı Millînin bu kararı ile kapitülasyonların tam bağımsızlığa aykırı olduğu ve kaldırılması gerektiği ifade edilmiştir.

www.sosyalciniz.net

Kazanım: İTA.8.2.7. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri analiz eder.

4. İstanbul Hükûmeti'nin yayımladığı fetvaya karşı Ankara Müftüsü Rıfat (Börekçi) Efendi ve 150 müftünün imzasıyla Millî Mücadele'yi destekleyen fetva yayımlanmasını Millî Mücadele'ye katkıları açısından değerlendiriniz.

Fetva bir konunun dine uygunluğunu ifade eder. İstanbul Hükûmeti Şeyhülislamdan aldığı fetva ile halkı milli mücadele aleyhine kıskırtmıştı.

BMM Hükmeti ise Ankara Müftüsünden karşı bir fetva alarak, milli mücadelenin dine uygun olduğunu, çünkü BMM Hükümetinin ülkeyi, halifeyi ve Müslümanları da düşman işgalinden kurtarmayı amaçladığını belirtmiştir.

Bu durum BMM'ye karşı isyanların sona ermesinde ve halkın milli mücadeleye katılımının artmasında etkili olmuştur.

2. SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

Kazanım: İTA.8.3.1. Millî Mücadele Dönemi'nde Doğu Cephesi ve Güney Cephesi'nde meydana gelen gelişmeleri kavrar.

5. Tayyar Rahmiye 1920'de Adana'da Fransızlara karşı müfrezesiyle birlikte savaşmıştır. Osmaniye işgale uğrayınca Hüseyin Ağa'nın millî kuvvetlerine katılmak için müracaat eden Rahmiye Hanım'a, Hüseyin Ağa'nın "Bacım! Bu er işidir, sen cephe gerisinde belki daha yararlı olursun." demesi üzerine Tayyar Rahmiye Hanım: "Vatanın savunmasında hepimiz eriz. Düşman, toprağımıza ayak basmış; harîm-i ismetimizi (mukaddes ocak, namus ocağı, vatan) kirletmek istiyor. Elim silah tutarken ben nasıl savaşmam?" cevabını vermiştir.

Tayyar Rahmiye'nin sözlerini dikkate alarak, Güney Cephesi'nde Türk milletinin işgalcilere karşı verdiği mücadelenin Millî Mücadele ruhu üzerindeki etkisini değerlendiriniz.

- * Türk halkı Güney Cephesinde işgalcilere karşı topyekün bir direniş gerçekleştirmiş, çoluk-çocuk, genç-yaşlı kadın-erkek demeden tüm gücüyle mücadele etmiştir.
- * Tayyar Rahmiye Hanım; vatan işgale uğradığında, bağımsızlık tehlikeye girdiğinde herkesin elinden geleni yapması gerektiğini belirtmiş, kadın da olsa eli silah tutan herkesin düşmana karşı mücadele etmesi gerektiğini vurgulamıştır.
- * Bu vatanseverlik duygusu milli mücadelenin kazanılmasında büyük bir rol oynamıştır.

www.sosyalciniz.net